

U cilju promjena odnosa prema korupciji iskazivanjem spremnosti za njeno suzbijanje i to stvaranjem formalnih i normativnih pretpostavki za sustavni pristup, u skladu s mogućnostima i mehanizmima sa kojima Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. ZAGREB, Koledovčina ulica 1 raspolaže, a temeljem nacionalne antikorupcijske politike, dana 29. studenog 2017. godine direktor Društva donosi

ANTIKORUPCIJSKI AKCIJSKI PLAN

I. UVOD

Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. (u daljnjem tekstu: Društvo) je prepoznao potrebe i odgovornost za suzbijanje korupcije i time pokazuje zrelost za prihvaćanje demokratskih vrijednosti, modernizaciju, poštene uvjete utakmice u gospodarstvu i zaštiti prava i sloboda građana.

Polazne pretpostavke za antikorupcijsku politiku su općeprihvaćene ocjene:

- da je korupcija štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Ona je povijesni, psihološki, sociološki, gospodarski, politički i pravni fenomen. U najširem smislu korupcija je svaka zlouporaba javnih ovlasti radi ostvarenja privatnih interesa. U užem smislu, ona se može definirati kao svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše morali pravne norme, te potvrđuju temelji vladavine prava.
- da se korupcija pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, u politici, gospodarstvu i medijima. Među najvažnijim posljedicama korupcije je gubitak povjerenja u bilo koju vlast i njene institucije i na bilo kojoj razini, te neravnopravnost i nejednakost građana u svakodnevnom životu.
- da suzbijanje korupcije predstavlja općedruštveni cilj, kako na globalnom, tako i na nacionalnom nivou, u kojemu Društvo prepoznaje svoje pravce u njenom suzbijanju.
- da se na ovaj način Društvo uključuje u suvremene trendove suzbijanja korupcije, koji se sve više okreću prevenciji, na način da se prepoznaju rizici nastanka korupcije, te izgradnjom institucija, usvajanjem zakona i osvješćivanjem građana i medija nastoji spriječiti korupciju prije nego do nje dođe.
- da je nacionalna antikorupcijska politika snažna, sadržana u Strategiji suzbijanja korupcije, koju je usvojio Hrvatski sabor i Akcijski plan Vlade RH predstavlja pravni okvir i orijentaciju za poduzimanje aktivnosti u suzbijanju korupcije u Društvo.

II. VRSTE KORUPCIJE I NJENE POSLJEDICE

Zbog informiranosti javnosti i radnika, a u cilju razumijevanja problematike, navode se vrste korupcije i njene posljedice prema općeprihvaćenim tumačenjima i definicijama.

Vrste korupcije

Ovisno o razini ovlasti u odlučivanju mogu se javiti dvije vrste korupcija:

Politička, koja se može javiti među državnim dužnosnicima i političarima koji imaju političku moć, administrativna ili birokratska, koja se može pojaviti kod radnika za provedbu odluka i propisa, te onih koji rade sa korisnicima (odgovorne osobe Društva).

Oblici korupcije

Najčešći oblici korupcije su:

Podmićivanje - obećanjem ponuda ili odgovornoj osobi Društva direktno ili preko druge osobe, a može podrazumijevati novac, povjerljivu informaciju, darove i druge oblike,

Pronevjera - krađa sredstava od strane osoba kojima su povjerene ovlasti i kontrola nad tim sredstvima,

Sukob interesa - situacija u kojoj su privatni interesi radnika u suprotnosti sa javnim interesom, ili privatni interes utječe, ili može utjecati na nepristranost odgovornih osoba u obavljanju poslova,

Pristranost - dodjeljivanje poslova ili beneficija određenim pojedincima bez obzira na stručnost i sposobnost, ukoliko je riječ o članovima obitelji onda se naziva nepotizam,

Iznuđivanje - nezakonito i namjerno dobivanje neke prednosti, materijalne ili nematerijalne od druge osobe ili subjekta, tako da joj se nameće nezakonit pristanak u obliku prijetnji ili zastrašivanja da bi ju se prisililo da pruži određene beneficije. Ova prisila može sadržavati fizičku prisilu, nasilje ili prepreku, a može čak uključivati i opasnost da treća strana bude ugrožena.

Nepotizam - pojam koji označava ponašanje pojedinaca, najčešće nositelja političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći i utjecaja kojim, zbog svog povlaštenog položaja osigurava beneficije i druge pogodnosti članovima svoje obitelji, rođacima ili bliskim osobama.

Posljedice korupcije

Posljedice korupcije su:

- **političke** - uništava se osnovni odnos povjerenja između političara i građana, narušava se kredibilitet demokratskih institucija,
- **gospodarske** - korupcija sprječava sigurno i racionalno investiranje, pošteno gospodarsko tržište, dovodi do rasipanja proračunskog novca,
- **socijalne** - korupcija povećava siromaštvo, najviše pogađa najslabije i nezaštićene, povećava nejednakost građana, pridonosi općem osjećaju nesigurnosti i nezadovoljstva.

III. TEMELJNI CILJEVI ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Temeljni ciljevi donošenja Antikorupcijskog akcijskog plana su:

- afirmacija nulte stope tolerancije na korupciju, odnosno reagiranje svih tijela i pojedinaca na bilo koji oblik pojave korupcije, bez obzira na njezin značaj i obim,
- edukacija u svrhu prepoznavanja javnih oblika korupcije,
- podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije,
- senzibiliziranje javnosti za problem korupcije,
- vraćanje povjerenja građana u institucije lokalne vlasti kroz povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu i prema javnosti,
- sankcioniranje korumpiranih osoba,
- nesmetan razvoj gospodarstva i poduzetništva,
- stvaranje preduvjeta za sprečavanje korupcije na razini Općina, Grada i Županije,
- suradnja s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva, medijima i crkvom,
- aktiviranje građana u suzbijanju korupcije.

IV. PRIORITETNA PODRUČJA ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su:

1. Obavljanje poslova i dužnosti člana Uprave i ostalih članova nadzornih tijela i vlasnika
2. Sukob interesa u obnašanju poslova i dužnosti
3. Kodeks ponašanja zaposlenika u Društvu

4. Ostvarivanje prava na pristup informacijama
5. Javne nabave roba, radova i usluga
6. Korištenje financijskih sredstava
7. Gospodarstvo
8. Javna svijest o štetnosti korupcije.

MJERE, ROKOVI I NOSITELJI PROVEDBE ANTIKORUPCIJSKOG AKCIJSKOG PLANA

Ovim Antikorupcijskim Akcijskim planom utvrđuju se mjere i rokovi te nositelji provedbe za područja iz točke IV.

1. OBNAŠANJE DUŽNOSTI ČLANA UPRAVE

Obnašanje dužnosti člana uprave Društva: direktor, članovi Nadzornog odbora, članovi Skupštine.

MJERE:

- Donošenje Etičkog kodeksa ponašanja nositelja dužnosti

Rok: prosinac 2017. godine

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku

- Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa

Rok: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

2. SUKOB INTERESA U OBAVLJANJU POSLOVA I DUŽNOSTI

Sukob interesa predstavlja situaciju u kojoj su privatni interesi odgovornih osoba Društva i članova nadzornih tijela u suprotnosti s javnim interesom, ili privatni interesi utječu ili mogu utjecati na nepristranost u obavljanju poslova i dužnosti. U provedbi Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti bitno je jačanje integriteta odgovornosti i transparentnosti u radu Društva i članova nadzornih tijela.

Mjere:

1. Izjava o sukobu interesa je javno objavljena na internetskim stranicama Društva

2. Omogućiti dostupnost informacija građanima o tome što se smatra sukobom interesa, na koji način je ovo pitanje uređeno u našim zakonodavstvu, radi podizanja svijesti građana u prepoznavanju različitih oblika neprihvatljivog ponašanja

3. Sustavno provoditi edukaciju zaposlenika i svih tijela Društva o sprečavanju sukoba interesa, sukladno programu i mjerama utvrđenim u Akcijskom planu Vlade RH

Rok: mjera pod 1. i 2. – odmah po donošenju ovog Plana

Ostale mjere: trajno

Nositelj: Povjerenik za etiku

3. KODEKS PONAŠANJA RADNIKA U DRUŠTVU

Pravila ponašanja radnika potrebno je urediti posebnim pravilima.

Takav akt sadržavao bi pravila i proceduru dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima i međunarodnim odnosima.

Mjera: donošenje Etičkog kodeksa i njegova objava na web stranicama Društva

Rok: prosinac 2017. godine

Nositelj: Uprava, rukovodstvo i Povjerenik za etiku

- Sustavna edukacija radnika o korupcijskom ponašanju i mehanizmima njihovog suzbijanja i prevencije
 - Nadzor nad poštivanjem Etičkog kodeksa
- Rok: trajno (uključiti u planove edukacije zaposlenih, sudjelovanje na seminarima, radionicama, organiziranje seminara i predavanja i sl.)
- Nositelj: Povjerenik za etiku

4. OSTVARIVANJE PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Zakonom o pravu na pristup informacijama osigurano je i omogućeno ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama. Zakon se zasniva na načelu javnosti i slobodnog pristupa informacijama koje pred Društvo postavlja da sve informacije koje posjeduje, raspolaze i nadzire mora učiniti dostupnim zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama.

Sustav prava na pristup informacijama unapređuje se i ta pitanja zakonski su sve više precizirana, posebno kada je u pitanju žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva na pristup informacijama.

MJERE:

- stručno usavršavati zaposlenike koji su zaduženi za davanje informacija građanima na njihov zahtjev, zbog njihove osposobljenosti za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa,
- odrediti službenika za provedbu Zakona u skladu sa propisima,
- surađivati s medijima u cilju permanentne promocije mogućnosti što kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pristup informacijama,
- ažurirati akte koji su dostupni građanima,
- jasno evidentirati iznimke od općeg pravila na pristup informacijama, kao što su zaštićeni podaci sa oznakom tajnosti, osobni podaci, te o tome upoznati javnost putem medija ili na drugi prilagođen način,
- poboljšati provedbu prava na pristup informacijama,
- unaprijediti sustav komunikacija sa građanima u podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama putem elektroničkih komunikacija.

Rok: trajno

Nositelj: Uprava, rukovodstvo, Povjerenik za etiku

5. KORIŠTENJE FINANCIJSKIH SREDSTAVA

Financijskim planovima utvrđuju se programi, svrha i način korištenja financijskih sredstava, a financijskim izvješćima se izvještava o financijskom stanju Društva.

MJERE:

- osigurati dostupnost javnosti financijskih planova i financijskih izvješća, koji se pripremaju za Skupštinu i Nadzorni odbor, putem objave na web stranici,
- obrazloženja financijskih planova i financijskih izvješća trebaju biti razumljiva terminološki te metodološki prilagođena članovima nadzornih tijela i široj javnosti,
- objavljivati nalaze Državne revizije o kontroli financijskog poslovanja Društva.

Rok: sukladno zakonskim rokovima

Nositelj: Uprava, Služba računovodstva i financija, Povjerenik za etiku

6. JAVNE NABAVE

Javna nabava jedna je od najkritičnijih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike, jer se radi o velikim financijskim vrijednostima. U cilju stvaranja preduvjeta za sprečavanje korupcije u sustavu javne nabave bilo je potrebno ojačati pravni okvir, u smislu da se svi postupci podvrgnu strogim pravilima, a donošenje krovnih Zakona kao što je Zakon o javnoj nabavi, Zakon o koncesijama, Zakon o javno privatnom partnerstvu i niz podzakonskih akata. U cilju jačanja integriteta svih sudionika koji su uključeni u poslove javne nabave osmišljeni su i edukativni i specijalistički programi za službenike koji obavljaju te poslove, te se i nadalje radi na poboljšanju i transparentnosti uspostavom web portala javnih nabava i sl..

MJERE:

- uvođenje antikorupcijske klauzule u DZN (potpisivanje deklaratorne izjave ponuditelja da se neće služiti radnjama koje bi mogle dovesti do korupcije),
- objava javnih nabava,
- uvid u razloge eventualnih poništenja ili ukidanja odluka o odabiru ponuditelja, u skladu sa zakonom,
- unapređivanje razvoja web portala u cilju transparentnosti u radu naručitelja, te jačanja povjerenja građana,
- objava svih odluka o provedenim postupcima javnih nabava na web stranici Društva,
- uključivanje osoba koji rade na postupcima javne nabave u programe edukacija o javnoj nabavi i načinu ostvarivanja pravne zaštite u javnoj nabavi,
- promicanje ciljeva sustava javne nabave: transparentno provođenje postupka i dodjela ugovora, jednaki tretman svih sudionika javne nabave, poticanje tržišnog natjecanja i održivog gospodarskog rasta,
- uvođenje stručne kontrole i kontrolnih mehanizama u pripremi svih natječaja i natječajne dokumentacije, posebno kod nabava većih vrijednosti
- strogo poštivanje Zakona o javnoj nabavi, te svih pravila i procedura.

Rok: trajno

Nositelj: Uprava i nadležna služba, Povjerenik za etiku

7. GOSPODARSTVO

Upravljanje rizicima korupcije u gospodarstvu jedan je od važnih elemenata antikorupcijske strategije.

Na temelju ocjene da je prevelika reguliranost gospodarskih aktivnosti samo racionalni izbor koji smanjuje troškove poslovanja upravo u prereguliranom okruženju, na nacionalnom nivou su poduzete mjere sukladne europskim standardima u smislu određene deregulacije sustava, a u korist slobode tržišnog natjecanja i zabrane zloupotrebe monopolskog položaja.

MJERE:

- promocija društveno i socijalno odgovornog poslovanja Društva,
- podržavanje svih mjera nadležnih tijela o smanjenju korupcije, te osiguranja slobode tržišnog natjecanja

Rok: trajno

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku

8. ŠIRENJE SVIJEŠTI O ŠTETNOSTI KORUPCIJE

Suzbijanje korupcije nije samo obveza određenih struka i određenih tijela, već je to društvena akcija najširih razmjera u koju se moraju uključiti i gradska tijela, zainteresirane organizacije, gospodarski subjekti i građani. Politička volja na planu suzbijanja korupcije pretvorit će se u reformu cjelokupnog društva s ciljem ostvarivanja vladavine prava, demokracije i slobodnog poduzetničkog gospodarstva samo u suradnji svih državnih čimbenika, te lokalne i regionalne samouprave.

Polazeći od ovih činjenica Društvo se svojim mjerama uključuje u općedruštvene procese, stvarajući sustavni okvir za antikorupcijsko djelovanje.

Kako je za antikorupcijsko obrazovanje radnika i građana od posebne važnosti širenje javne svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije, potrebno je i u ovom području odrediti adekvatne mjere, sukladno institucionalnim i programskim okvirima, te postignutom standardu antikorupcijskih mjera u Društvu.

MJERE:

Poticanje razvoja udruga civilnog društva koji se bave ovim pitanjima, sufinanciranjem njihovih programa, sukladno mogućnostima Društva.

Rok: trajno.

Nositelj: Uprava i Povjerenik za etiku.

V. ZAKLJUČAK

Mjere utvrđene ovim Antikorupcijskim akcijskim planom podložne su stalnom vrednovanju, ispitivanju, izmjenama i dopunama. Povjerenik za etiku će najmanje jednom godišnje izvještavati Upravu o svom radu, provođenju mjera, te potrebi izmjena i dopuna Antikorupcijskog akcijskog plana.

Društvo će inicirati ovakve ili slične aktivnosti i u drugim trgovačkim društvima u Republici Hrvatskoj, s ciljem stvaranja najšireg kruga antikorupcijskog djelovanja.

VI. Ovaj Antikorupcijski akcijski plan stupa na snagu danom objave na web stranici www.viozz.hr i oglasnoj ploči Društva, a sa Planom će biti upoznati svi radnici u Društvu.

VODOPSKRBA I ODVODNJA
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE d.o.o.
10000 Zagreb

DIREKTOR:

Tomislav Masten, dipl.polit.

URBROJ: 238/164-17-4010-Z-TM